

حقیقتی به نام

بانکداری زنان

نمونه‌های زنان موفق در بخش مدیریت بانکها و موسسات مالی، بسیار زیاد بوده و روبه‌فزونی نهاده است. این زنان، محیط کار و فعالیت خود در بانکها را بسیار مساعد و منطبق با روحیات و توانایی‌های خود یافته‌اند و به همین جهت، با علاقه و پشتکار بسیار در راستای پیشرفت حرفه‌ای و اجتماعی گام برمی‌دارند.

تا چند سال قبل، حضور بانوان در صنعت بانکداری به اشتغال زنان در پست‌های اجرایی و صف، به ویژه صندوقداری یا حسابداری محدود می‌شد و زنان را به بخش‌های مدیریتی و ستادی بانک‌ها راهی نبود، اما امروزه وضعیت به‌طور کامل تغییر یافته است. انعطاف‌پذیری بالا و روابط عمومی خوب زنان بانکار موجب شده است تا مشتریان بانکها، غالباً با کارمندان یا مدیران زن، راحت‌تر و با خیال آسوده‌تر کنار بیایند. حس مسوولیت‌پذیری و وظیفه‌شناسی قوی در میان زنان بانکار، تا حد زیادی از بروز اشتباهات و خطاهای کاری در میان آنها کاسته است و از این جهت، آنها را بر مردان برتری داده است.

بسیاری از زنانی که تاکنون به مدارج بالای مدیریتی و اجرایی بانکها دست یافته‌اند، به دیگر زنان توصیه می‌کنند که از ورود به حیطه‌ها و قلمروهایی که تاکنون در تصاحب مردان بوده، هراس نداشته باشند و توانمندی‌های خود را ثابت نمایند. اقتصاددانان و کارشناسان امور بانکی نیز بر این اعتقادند که حضور پررنگ‌تر و مستمر بانوان در پست‌های عالی و تعیین‌کننده‌ای چون عضویت در هیات مدیره و یا حتی مدیرعاملی بانکها، می‌تواند بر کیفیت نهایی بانکها در حوزه‌هایی چون مدیریت عملیات، مدیریت ریسک و استراتژی‌بندی بیفزاید و تحولات مثبت فراوانی را در این عرصه‌ها به‌وجود آورد.

موانع پیش روی بانوان بانکار

چندی پیش، هنگامی که افسران پلیس از یک سارق بزرگ معروف بانک‌های آمریکایی بازجویی می‌کردند، این پاسخ عجیب را از او شنیدند که: «من فقط به این خاطر که رییس

چند سالی است که بانک‌های مشهور جهان، به بانکداری زنان توجه ویژه‌ای نشان داده‌اند. امروزه، افزایش حضور زنان در عرصه‌های گوناگون بانکی، به پدیده‌ای رایج و پذیرفته‌شده تبدیل گردیده است.

دکتر جان روزنبرگ، رییس هیات‌مدیره بانک NASDAQ می‌گوید: تا چندی پیش، تعداد انگشت‌شماری از زنان در هیات مدیره بانکها و مراتب بالای تصمیم‌گیری و سیاستگذاری عرصه‌های مالی حضور داشتند. با اینهمه، چند سالی است که وضعیت حاکم بر ترکیب جنسیتی نقش‌آفرینان صنعت بانکداری دستخوش دگرگونی شده است. بسیاری از کارشناسان بانکی و مالی بر این اعتقادند که واردکردن زنان به مناصب بالای مدیریت بانکها، حرکتی هوشمندانه و دور اندیشانه می‌باشد. زنان در سرتاسر جهان، با در اختیار داشتن توانایی، مهارت و تجربه فراوان و ارزشمند، بهترین گزینه برای ایجاد تحول و پیشرفت همه‌جانبه به حساب می‌آیند.

یکی از زنان موفق در حوزه مدیریت بانکها، شرلی مورهد، مدیر مالی ارشد بانک کالیفرنیاست، کسی که در سال‌های دهه ۱۹۸۰ وارد فعالیت بانکی شد و در دهه ۱۹۹۰، به بالاترین رده‌های مدیریتی و اجرایی بانک متبوع خود رسید. با این حال، او نیز بر این واقعیت تلخ تاکید می‌کند که هنوز هم تبعیض‌های جنسیتی در حوزه بانکداری بسیاری از کشورها، حتی کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته، وجود داشته و دارد.

شانون میلارد، یکی دیگر از زنان توانمندی است که در عرصه‌های گوناگون بانکی و مدیریت مالی به پیشرفت‌های خوبی دست یافته است. او که کارش را در بانک سامیتومو شروع کرده بود، هنگامی که آنجا را برای پیشرفت و ترقی خود نامناسب دید، به جرگه همکاران خانم مورهد پیوست و ظرف مدت کوتاهی به عنوان مدیر اجرایی بانک کالیفرنیا و فرست فدرال بانک برگزیده شد.

چند سالی است که وضعیت حاکم بر ترکیب جنسیتی نقش‌آفرینان صنعت بانکداری، دستخوش دگرگونی شده و سهم زنان در رده‌های بالای مدیریت بانکها روبه‌افزایش است.

هنوز حتی در کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته هم تبعیض‌های جنسیتی در حوزه بانکداری وجود دارد.

برخی از شعبه‌ها زن بودند، از آنها سرقت می‌کردم، چون که فکر می‌کردم دستبردزدن به این شعب، آسانتر و کم‌دردتر خواهد بود.» شبیه این نوع برخوردها و نگرش‌ها در مورد بسیاری از زنان بانکدار دیده و شنیده شده است؛ بارها دیده شده است که مشتریان بانک‌ها، پس از دیدن یک صندوقدار زن در پشت باجه بانک، راه خود را کج کرده‌اند و به سایر باجه‌ها که در تصاحب مردان است، مراجعه نموده‌اند، حال آن که تجربه نشان داده است که عملکرد فنی و برخورد کارمندان زن بانک‌ها با مشتریان، بسیار بهتر و مطلوبتر از کارمندان مرد می‌باشد.

میزان حضور زن‌ها در سلسله‌مراتب مدیریتی و اجرایی بانک‌ها، در میان انواع مختلف بانک‌ها متفاوت و متغیر است: گرایش بانک‌های خصوصی و بین‌المللی نسبت به استخدام و به‌کارگیری پرسنل زن، بیش از بانک‌های دولتی و سنت‌گراست. از سویی دیگر، زنان شاغل در پست‌های مدیریتی صف، از موفقیت و عملکرد بهتری نسبت به زنان شاغل در پست‌های مدیریتی ستادی برخوردار بوده‌اند که این موفقیت با بالاتر رفتن سطح دانش و توانایی‌های زنان بانکدار افزایش می‌یابد.

شغل‌های تمام‌وقت و رسمی در بانک‌ها و موسسات مالی، به مراتب بیش از مشاغل پاره‌وقت، موجب متبلور شدن و آزاد شدن پتانسیل‌های فراوان زنان بانکدار می‌شوند و سطح کیفی خدمات‌رسانی بانک را نیز بهبود می‌بخشند. تجربه ثابت کرده است که فعالیت پاره‌وقت دانشجویان دختر (در بیشتر کشورهای جهان) به‌ویژه در بانک‌ها و شرکت‌های مالی، نه تنها مفید به فایده و مطلوب نبوده است، بلکه تاثیرات منفی خاصی برای بانک‌ها داشته است.

بانکداری برای زنان

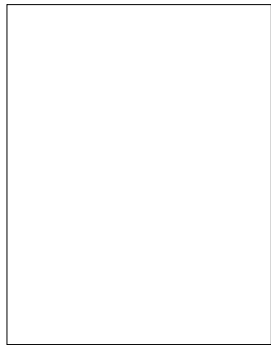
بانکداری زنان، دارای بُعد دیگری نیز هست که به خدمات‌رسانی مالی و بانکی ویژه بانوان مربوط می‌شود. تا چند سال قبل، بخش عمده مشتریان و استفاده‌کنندگان از خدمات بانکی را مردان تشکیل می‌دادند و به عبارت روشنتر، زنان از

نظر برخوردار از خدمات بانک‌ها مظلوم واقع شده بودند. با اینهمه، چند سالی است که این وضعیت، به‌ویژه در کشورهای فقیر و کم‌درآمد، تغییر پیدا کرده و خدمات‌رسانی بانکی به زنان، در زمره استراتژی‌ها و اهداف توسعه‌ای اصلی بسیاری از بانک‌ها قرار گرفته است. مادران و زنان سرپرست خانوار، از جمله سؤزهای موردتوجه بانکداران علاقمند به بانکداری زنان بشمار می‌آیند. به عنوان مثال، در کشور هند، اغلب بانک‌ها اقدام به طراحی و اجرای پروژه‌هایی چون اعطای اعتبارات خرد به زنان شاغل در خانه و حمایت از "زنان خویش‌فرما" نموده‌اند و از این طریق، به موفقیت‌های فراوانی نیز دست یافته‌اند.

استقبال زنان از خدمات بانکی ویژه بانوان، به فاکتورهای متعددی بستگی دارد، از جمله سطح سواد و تحصیلات زنان، جایگاه زن در جامعه، وضعیت مالی زنان و وضعیت فرهنگی حاکم بر جامعه.

برآیند گسترش و تقویت بانکداری ویژه زنان، تاسیس شعب ویژه زنان و همچنین ارائه خدمات بانکی ویژه زنان، از سوی بانک‌ها و موسسات مالی است که به سرعت در حال افزایش است. استقبال چشمگیر و بی‌سابقه زنان از این نوآوری‌ها موجب شده است تا مدیران و سیاستگذاران بانک‌ها، نسبت به متنوع‌سازی این نوع خدمات اقدام نمایند و در راستای جذب بیشتر و بهتر مشتریان زن گام بردارند.

به‌طور کلی، خدمات‌رسانی مالی و بانکی ویژه بانوان، تا بدان حد سودآور و موفقیت‌آمیز بوده است که بسیاری از بانک‌ها و موسسات مالی جهان را وسوسه کرده تا با تغییر ماهیت و ساختار درونی خود، به "بانک ویژه زنان" تبدیل گردند، بانک‌هایی که در آنها، هم کلیه کارمندان و مدیران، زن هستند و هم کلیه مشتریان. پیاده‌شدن چنین الگوهایی در کشورهایی که وجود تعصبات مذهبی و عقیدتی در آنها موجب گرایش ناچیز زنان و بانک‌ها به سمت یکدیگر شده است، می‌تواند فرصتی ارزشمند برای فرآیند ساختن خدمات بانکی و رساندن این خدمات به دست افراد "بدون‌بانک" به حساب آید.

حس مسوولیت‌پذیری و
وظیفه‌شناسی قوی در میان
زنان بانکدار، تا حد زیادی
از بروز اشتباهات و
خطاهای کاری در میان آنها
کاسته و از این جهت، آنها را
بر مردان برتری داده است.

مجله بانک و اقتصاد برای شما تهیه می‌شود و از آن شما است.

بنابراین:

(۱) مطالب خودتان را برای درج در نشریه ارسال فرمایید.

(۲) ما را از پیشنهادهای و نظریات خود بهره‌مند کنید.